

Høring OED

tirsdag 13. november 2007

Vilkårene for ny kraftproduksjon

Utredning av ECON Pöyry AS

Einar Westre, EBL

EBL – drivkraft i utviklingen av Norge som energinasjon

Generelt

- Rapporten fra ECON Pöyry gir en utfyllende vurdering av vilkårene for ny kraftproduksjon ut fra dagens regelverk.
- EBL deler vurderingene på de fleste områder, og konklusjonene om at energiloven gir et bedre rammeverk for samfunnsøkonomisk rasjonelle investeringer enn realistiske alternativer.
- Rapporten peker også på noen utfordringer som vi vil kommentere – og noen forhold vi mener må utredes nærmere.

Momenter EBL vil fremheve

- Prioriteringer i konsesjonsprosessen.
- Investering i nett og/eller produksjonskapasitet, hvordan gi insentiver til optimal miks?
- Ustabile rammevilkår øker risikoen og reduserer investeringene – virkemiddelbruken må samordnes bedre.
- Støttesystem og –satser; internasjonalt åpne kraftmarkeder tilsier rimelig harmonisering i rammevilkår for å få effektive løsninger

Samfunnsøkonomisk verdi - prioriteringer

- Det må legges betydelig vekt på samfunnsøkonomisk verdi i reguleringsevnen til stor vannkraft
- Utvidelser av eksisterende vannkraftanlegg bør prioriteres
 - eksisterende inngrep og infrastruktur kan utnyttes
 - utnyttelse og utvikling av nett kan optimaliseres
 - gir større fleksibilitet både for produksjon og miljø
 - teknologisk og prismessig er vannkraft vår beste fornybare energikilde
- Konesjonsbehandlingen bør prioritere klarere og forenkles for å få raskt fram prosjekter med betydelig energibidrag
 - utvidelser må prioriteres og saksbehandles raskt
 - samla plan bør løses opp så enkeltprosjekter kan realitetsvurderes

ECONs rapport:

Investeringer i produksjon vs nett

Momenter fra ECONs rapport:

- De store utfordringene er knyttet til koordinering mellom produsenter og mellom nett, produksjon og forbruk
- Kommer ikke særlig lenger med generelle virkemidler, men forbedringsmuligheter finnes, særlig på lavere nettnivåer.
- Investeringsplikt bør utredes nærmere
- Styrking av plan- og utredningsprosessene
- Vertikalintegrasjon må overvåkes nøyer

EBL mener:

Investeringer i nett vs produksjon

Investeringer i ny produksjon og nett bør sees i sammenheng slik at de samlet sett beste prosjektene realiseres

- Det bør vurderes hvordan kostnad ved forsterkning av nettet kan sees i sammenheng med nye produksjonsanlegg.
- Lokalnettet bør utvikles med en mer treffsikker fordeling av kostnader mellom kommende energianlegg (hvordan unngå "gratispassasjerer"?)
- Ytterligere stimulans til produksjon i underskuddsområder bør vurderes (ex negative anleggsbidrag, innmatingstariffer).
- Småkraft og vindkraft representerer ulike utfordringer.

EBL mener:

Nettinvesteringer - virkemidler

- Det må utredes og fastsettes klare regler til bruk i planprosessen for å sikre god koordinering mellom de ulike aktørene på produsent-, nett- og forbrukssiden.
- NVEs økonomiske regulering av nettselskapene må bidra til at selskapene gir korrekte samfunnsøkonomiske prissignaler til aktørene som inkluderer alle samfunnsøkonomiske kostnader som utløses ved etableringen.
- Nettselskapene må ha økonomiske rammer og regulering som gjør at de gis insentiver til å gjennomføre investeringer i anlegg for å tilknytning av samfunnsmessig riktig kraftproduksjon. Nettselskapene må ikke straffes økonomisk for tilknytning av ny produksjon.
- Det totale virkemiddelapparatet og særlig den økonomiske reguleringen av nettselskapene må videreutvikles og tilpasses utfordringen ved investeringer for å bidra til tilknytning av ny distribuert produksjon.

EBL mener:

Nettinvesteringer – syn på styrking av plan- og konsesjonssystemet

- NVE har allerede i dag et omfattende system for regionale kraftsystemutredninger og lokale energiutredninger.
 - Det utarbeides kraftsystemutredninger, som oppdateres årlig, for 18 områder i Norge.
 - Alle områdekonsesjonærer er, i henhold til forskriften om energiutredninger, pålagt å gjennomføre en årlig energiutredning for hver kommune i sitt konsesjonsområde (435 kommuner)
- EBL er tvilende til om resultatene av økt innsats på dette området kan forsvare de økte kostnadene.
 - De administrative og økonomiske sidene må belyses nærmere. Ikke minst konsekvensene for nettselskapene.
 - Kan ressursene benyttes bedre andre steder?
- Økte ressurser på plan- og utredninger vil først ha en effekt når de økonomiske incentivene for selskapene er lagt til rette for investeringer.

Utfordringer knyttet til nettet - hva gjør EBL?

- EBL har igangsatt et prosjekt som ser på alternative løsninger til både NVEs forslag om investeringsplikt og ECON forslag. Avsluttes i løpet av januar 2008.
- De spørsmål som det fokuseres på i dette prosjektet, viser med all tydelighet at ny kraftproduksjon og rammebetingelsene for utviklingen av nettene henger nøye sammen. Etter EBLs vurdering er det nødvendig å rette fokus mot hvilken nettpolitikk vi har og hvordan denne skal utvikles for fremtiden. EBL vil med det første ta et initiativ her.

Kraftproduksjon:

Ustabile vilkår gir færre investeringer

Kraftnæringen er i sin natur langsiktig, og hyppige endringer øker risikoen ved investeringer. Noen eksempler fra de siste årene:

- **2003:** Vedtak om forhandlinger om norsk/svensk sertifikatmarked
- **2004:** Endringer i kraftskatteregimet
- **2006:** Sertifikatmarkedet avlyst, nytt støttesystem varsles
- **2007:** Nytt støttesystem som ikke virker
- **2007:** Endringer i kraftskatteregimet ??

Ustabile rammevilkår kraftproduksjon:

Skatteskjerpelse vs investeringsinsentiv

- Forslaget til statsbudsjett innebærer en betydelig skatteskjerpelse for vannkraftprodusenter
- Analyser fra medlemsbedrifter tyder på at 3-5 TWh (25% av planlagte prosjekter) vil bli lagt på is eller ikke realisert
- Tilsvarende 1,5 – 2,5 mill. tonn CO₂ avhengig av hvilke energikilder det erstatter, verdi 250-450 mill kroner (til sammenligning: provenyanslag skatteendringer 280 mill for inntektsåret 2007).
- Støttesystemet skal bidra til å utløse marginale prosjekter, skatteskjerpelsene stopper marginale prosjekter – manglende sammenheng i virkemiddelbruken er svært uheldig.

Støttesystem og -satser

- Investeringsinsentiver for fornybar energi bør utformes innenfor markedsbaserte prinsipper
- EBL er enig med ECON i at en sertifikatordning ville vært et bedre virkemiddel enn en feed-in ordning
- En feed-in ordning må være rettighetsbasert og ikke rammestyr
- Internasjonalt åpne markeder tilsier rimelig grad av harmonisering av virkemidler / rammevilkår.